

Dosarul nr. 2ra-1844/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Bafan-Melnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Silentagro” (în faliment), reprezentată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Silentagro”, administratorul autorizat Adriana Crețu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Silentagro” împotriva Milei (Covalevscaia) Wickgruber cu privire la încasarea sumei primite fără justă cauză,

împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Silentagro” (în faliment) și a fost menținută hotărârea din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 13 aprilie 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „Silentagro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Milei (Covalevscaia) Wickgruber, prin care a solicitat încasarea sumei de 314154 de lei care ar fi fost primită fără justă cauză de către pârâtă. Ulterior, la 14 martie 2019, reclamantul a solicitat reducerea cuantumului pretențiilor și a solicitat încasarea sumei de 151677 de lei.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr.2i-827/16 din 10 noiembrie 2016, a fost constatată starea de insolvabilitate și a fost intentat procesul de insolvabilitate față de SRL „Silentagro”.

A menționat că în vederea efectuării controlului stării economico-financiare a societății debitoare, la cererea creditorului majoritar „Lobias Consulting” LLD a fost efectuat auditul financiar în scopul verificării corectitudinii costurilor și a cheltuielilor efectuate de către „Silentagro” în perioada din 01 ianuarie 2012 – 31 decembrie 2016, în legătură cu construcția blocurilor amplasate în mun. Chișinău, str. N. Costin 44/1, 44/2, 44/3 și 44/4.

A notat că în rezultatul controlului efectuat s-a constatat că dna Mila (Covalevscaia) Wickgruber a lucrat în cadrul întreprinderii în calitate de manager vânzări în perioada ianuarie 2012 - august 2013.

A susținut că din luna august 2013 Mila Covalevscaia-Wickgruber a trecut cu traiul permanent peste hotarele Republicii Moldova. Totuși, în ciuda acestui fapt, ea a continuat să primească salariu până în anul 2016. Astfel, în perioada 2013-2016 pârâta Mila (Covalevscaia) Wickgruber a încasat de la SRL „Silentagro” mijloace financiare în sumă de 314154 de lei pentru o munca care nu a fost prestată în mod efectiv.

A afirmat că, deși contractul individual de muncă încheiat între SRL „Silentagro” și pârâtă stabilea obligația acesteia de a presta munca la unitate, fiindu-i acordat în acest scop în folosință un automobil de serviciu, aceasta nu a prestat munca în mod efectiv. În opinia reclamantului, în virtutea articolului 9 alin. (2) din Codul muncii, pârâta avea obligația să activeze în cadrul unității și doar pe teritoriul Republicii Moldova.

A notat că legislația muncii nu stabilește posibilitatea de a încheia un contract individual de muncă cu prestarea muncii de către salariat în afara țării, cu excepția deplasării în interes de serviciu și a detașării, situații de scurtă durată și care impun încheierea unor contracte separate.

A solicitat reclamantul încasarea sumei de 314154 de lei care ar fi fost primită fără justă cauză de către pârâtă. Ulterior, la 14 martie 2019 reclamantul a redus cuantumul pretențiilor înaintate și a solicitat încasarea de la Mila (Covalevscaia) Wickgruber a sumei de 151677 de lei.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de SRL „Silentagro” (în proces de insolvență).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 04 noiembrie 2020, SRL „Silentagro” (în faliment), a depus cerere de apel nemotivată și la 26 februarie 2021 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 octombrie 2020, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL „Silentagro” (în faliment) și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 5 alin. (1) CPC, art. 8 alin. (1), 9 alin. (1), 1389 alin. (1) Codul civil, în redacția până la 01 martie 2019 și a stabilit că la 01 septembrie 2011 SRL „Silentagro” și Mila (Covalevscaia) Wickgruber au încheiat un contract individual de muncă (f.d.158-160, Vol.I).

Prin ordinul directorului SRL „Silentagro” nr.12-K din 09 decembrie 2011, Mila (Covalevscaia) Wickgruber a fost numită în funcția de manager pe vânzări în cadrul acestei entități (f.d.162, Vol.I).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr.2i-827/16 din 10 noiembrie 2016, s-a constatat starea de insolvență și s-a intentat procesul de insolvență față de SRL „Silentagro” (f.d.9-10, Vol.I).

Prin urmare, la 13 aprilie 2017, SRL „Silentagro” (în proces de insolvență) a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Milei (Covalevscaia) Wickgruber prin care a solicitat încasarea sumei de 151677 de lei, care ar fi fost primită fără justă cauză de către ultima.

Aplicând normele de drept material enunțate supra, raportate la actele cauzei, instanța de apel a conchis că alături de contract și delict, îmbogățirea nejustificată reprezintă o sursă autonomă de obligații. Normele cu privire la îmbogățire nejustificată au drept scop să asigure restabilirea echilibrului patrimonial, or nimeni nu se poate îmbogăți în detrimentul altuia fără a avea un temei legal sau contractual. În condițiile legii, cel îmbogățit este obligat să restituie sau să plătească echivalentul în bani a îmbogățirii celui pe seama cui s-a realizat această îmbogățire nejustificată.

Sub acest aspect, Colegiul instanței de apel a atestat că prima instanță just a reținut că una dintre condițiile aplicabilității instituției îmbogățirii fără justă cauză este lipsa vreunui temei legal sau contractual al obținerii avantajului.

Colegiul punctează că îmbogățirea fără justă cauză reprezintă un fapt juridic prin care patrimoniul unei persoane este mărit în detrimentul patrimoniului altei persoane, fără ca pentru această mărire să existe o bază legală.

Prin urmare, îmbogățirea fără justă cauză, este atunci când aceasta s-a efectuat fără a avea la baza vreun document, act, hotărâre judecătorească, de aceea se și numește „fără justă cauză”, adică fără a avea la bază un motiv legal.

Din această îmbogățire se naște în mod normal obligația persoanei ce și-a mărit patrimoniul, de a restitui celui nedreptățit bunul însușit sau de a-l despăgubi pentru această acaparare. În măsura în care cel în cauză nu restituie bunul sau nu îl despăgubește pe proprietar, acesta din urmă își poate acoperi paguba doar prin intermediul instanței de judecată, printr-o acțiune în restituire (actio de in rem verso).

Pentru a fi în prezența unui raport juridic de îmbogățire fără justă cauză este important ca îmbogățirea să se producă în lipsa unui temei legal sau contractual. Prin derogare, se va considera îmbogățire fără justă cauză și situația când la momentul îmbogățirii exista temei juridic, însă ulterior acesta a decăzut.

Distinct din cele constatate, instanța de apel a constatat că prima instanță just a dispus respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, or, în prezenta cauză, se atestă cu certitudine că între pârâta-intimată Mila (Covalevscaia) Wickgruber și SRL „Silentagro”, a fost încheiat un contract individual de muncă care a generat obținerea avantajului patrimonial de către pârâta-intimată.

La 11 octombrie 2021, prin intermediul adresei electronice și la 26 octombrie 2021 SRL „Silentagro” (în faliment), reprezentată de lichidatorul SRL „Silentagro”, administratorul autorizat Adriana Crețu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele judecătorești inferioare au pronunțat hotărârea cu încălcarea competenței jurisdicționale. A susținut că având în vedere că obiectul litigiului constituie bunuri din masa debitoare a SRL „Silentagro” (în faliment) și anume bani care se încearcă a recupera, a considerat că examinarea

unei asemenea cauze este de competența exclusivă a instanței de insolvență, Judecătoria Chișinău, sediul central.

Faptul că recurentul a depus la acel moment acțiunea la o instanță decât cea cu competență exclusivă, nu exclude obligația instanței sesizate de a restitui cererea de chemare în judecată dacă instanța nu este competentă să judece cauza.

A susținut că excepția de competență a instanței de drept comun a fost invocată verbal în cadrul ședinței la Curtea de Apel Chișinău, fără ca instanța de apel să devalueze acest fapt.

A mai susținut că instanțele inferioare de judecată au interpretat eronat prevederile legii și anume prevederile art. 1389 alin. (1) Codul civil. Subsecvent instanțele au omis faptul că contractul individual de muncă a fost încheiat în mod fictiv, fiind lovit de nulitate absolută, deoarece prin Raportul de audit financiar din 26 decembrie 2016 s-a constatat că intimata a activat în cadrul întreprinderii în calitate de manager-vânzări pe perioada ianuarie 2012-august 2013, iar din luna august 2013 aceasta a trecut cu traiul permanent peste hotarele republicii Moldova în Republica Federală Germania. Intimata nu a prestat efectiv munca în unitate pusă în sarcina acesteia.

A invocat că Raportul de audit financiar din 26 decembrie 2016 nu a fost contestat de intimată, ceea ce atribuie constatărilor expuse în aceasta un caracter de incontestabilitate în privința primirii fără justă cauză a sumei de 151677 de lei din contul recurteii.

În această perioadă SRL „Silentagro” a transmis neîntemeiat sume de bani intimitei în mărime de 151677 de lei pentru munca, care realmente nu a fost prestată și pentru timpul efectiv care nu a fost lucrat.

La 15 noiembrie 2021, în adresa intimitei Mina (Covalevscaia) Wickgruber a fost expediată copia cererii de recurs depusă de reprezentată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Silentagro”, administratorul autorizat Adriana Crețu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 61, vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimată să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 11 august 2021 (f. d. 29, vol.I).

Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 octombrie 2021, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Silentagro” (în faliment), reprezentată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Silentagro”, administratorul autorizat Adriana Crețu completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Silentagro” (în faliment), reprezentată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Silentagro”, administratorul autorizat Adriana Crețu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a

probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Silentagro” (în faliment), reprezentată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Silentagro”, administratorul autorizat Adriana Crețu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Silentagro” (în faliment), reprezentată de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Silentagro”, administratorul autorizat Adriana Crețu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru